

tati. Stanovisko toto jest správné. Obžalovanému, jenž nemohl se vy-mknouti nutnosti, platiti své životní potřeby obnosy namnoze mnoho-kráté zvýšenými, musí arci býti přiznána spotřeba absolutně vyšší a smí tedy přiměřeně také čisté jeho zisky býti větší. S druhé strany ovšem nutno také na obžalovaném žádati, aby stejně jako příslušníci ostatních vrstev obyvatelstva nesl poměrné snížení své životní a spotřební úrovně; nesmí tedy obžalovaný prostě přesunovati zvýšené náklady své životní spotřeby na své kupce, resp. spotřebitele. Nalézti měřítko oběma poža-davkům in concreto vyhovující, bude věci uvážení soudu nalézacího. Konečně budiž vzhledem k opačnému tvrzení odvodu obžalovaného na stížnost zmateční podotčeno, že kmín zcela nepochybně dlužno čítati k předmětům spotřeby, na něž se vztahuje § 20 cit. nař. § 1 nařízení to-hoto vymezuje pojem předmětů spotřeby v ten smysl, že jsou to movité věci sloužící bezprostředně nebo nepřímou životním potřebám lidí a do-mácích zvířat. Že pod pojem tento v nejpřednější řadě spadají veškeré potraviny, nemůže býti sporno. Kmín pak rovněž nesporně slouží k pří-pravě pokrmů, sám s nimi jsa požíván, a je jakožto koření tím nevyhnu-telnějším v době, kdy potraviny začasté velmi pochybné podstaty nutno přidavkem koření a podobných ingrediencí činiti požitelnějšími.

Čís. 15.

Předražování (cís. nař. ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. z.).

Nakoupeno (§ 23 čís. 3) jest, jakmile stala se dohoda o podstatných kusech smlouvy. Lhostejno, že kupitel měl dle § 10 povolení k nákupu, že prodatel nebyl pro svou osobu s to, smlouvě dostáti, a že přičiněna do-ložka o nezávaznosti nabídky a přijetí.

(Rozh. ze dne 22. února 1919, Kr I 6/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zma-teční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu jako nalézacího v Praze, jímž byl stěžovatel vinným uznán přečinem dle § 23 čís. 3 cís. nař. ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. z.

Důvody:

Zmateční stížnost uvádí za důvody zmatečnosti důvody dle č. 9 lit. a) a 10 § 281 tr. ř., provádí však jen prvý z nich. Nelze jí vyhověti. Stížnost tvrdí v podstatě, že nemělo býti předpokládáno, že došlo mezi obžalo-vaným a H. ke koupi řízků, a to již z toho důvodu, že zboží to prý ve skutečnosti vůbec neexistovalo. Především není v tomto ohledu stížnost zmateční provedena po zákonu, neboť vychází z předpokladů, jež nejsou převzaty ze závazných pro soud zrušovací zjištění rozsudkových. V roz-sudku totiž naprosto není zjištěno, že by zboží, t. j. řízky řepní nebyly existovaly vůbec, rovněž ne, že by byl obžalovaný obchod uzavřel ne-závazně. Nad to je však otázka ta po stránce právní bez významu. Byla by snad závažna, kdyby bylo zjištěno, že byla koupě od základu ne-platná, poněvadž arci předmětem jejím mohly býti jen věci in commercio. Že řízky, věc zastupitelná, existují in genere a nejsou extra commercium, je však nesporno. Neměl-li snad řízků auktor obžalovaného a nesplnil-li

proto smlouvy dodavací, nemění to ničeho na právní existenci smlouvy kupní, resp. na povaze smlouvy o dodání řízků za ujednanou cenu jakožto smlouvy kupní. Ani obvyklá nyní mezi obchodníky doložka o nezávaznosti při nabídkách a jejich přijetí není s to vyloučiti použití ustanovení, jimiž z ohledů veřejnoprávních doznávají právní jednání v obchodě s předměty obecné potřeby jistých omezení podepřených sankcí trestní. Neboť nehledíc k tomu, že nelze dáti volného průchodu námitce, již zmíněná ochrana zájmů celku v značné míře mohla by se státi illusorní, je i bez takových ohledů doložka o nezávaznosti pro obor práva trestního bez významu v otázce, vznikla-li smlouva kupní, jakmile byla prodávajícím požadována, resp. kupujícím přiznána určitá cena zboží určitého a jakmile tedy byly shodnou vůlí stran stanoveny právě ony elementy koupě ve smyslu §§ 1053 až 1060 obč. zák., jež také se stanoviska práva trestního podléhají tou dobou veřejné kontrole. Také ostatní vývody zmateční stížnosti k otázce koupě jsou právnicky naprosto neudržitelný; co je *in commercio*, může býti předmětem platné koupě, bez ohledu na to, měl-li prodávající v době smlouvy již právní moc nad věcí prodanou, dostal-li a převzal-li ji a zaplatil-li kupující kupní cenu. Smlouva kupní je smlouva konsensuální, uzavírá se platně dohodou stran o předmětu a ceně a předání zboží je už jejím splněním (§§ 1053, 1061 až 1063 obč. zák.). O pokusu trestného činu ve smyslu § 8 tr. zák. arci nelze tu mluvit již z toho důvodu, že čin obžalovanému za vinu kladený páše se koupí předmětů obecné potřeby s úmyslem, vyháněti ceny do výše, a v přítomném případě obžalovaný nevzal před se jen čin vedoucí ke skutečnému vykonání, jaký by na př. spočíval v pouhé ofertě, nýbrž, ujednav koupí ve všech směrech platnou, splnil vše, čeho § 21 č. 3 cís. nař. ze dne 24. března 1917 č. 131 ř. z. vyžaduje po stránce objektivní k činu dokonanému. Co stížnost zmateční uvádí proti předpokladům rozsudku, že obžalovaný nebyl oprávněn obchodovati řízky, je arci správné. Licence obžalovaným při hlavním líčení předložená vydána jest výslovně dle § 10 zmíněného cís. nař. Vzhledem k tomu, že § 10, jímž vysloveno, že nákup potravin a krmiv za účelem dalšího prodeje a obchod s těmito předměty dovolen je od 1. července 1917 jen osobám, jimž uděleno je k tomu zvláštní povolení úřadem politickým, je součástí cís. nař. z hořejšího data o opatřování obyvatelstva předměty spotřebními a, ježto v čl. I § 1 předměty spotřebními rozumějí se v tomto cís. nařízení movité věci sloužící bezprostředně nebo nepřímě životním potřebám lidí a zvířat domácích, není pochybné, že licence ve smyslu § 10 udělená vztahuje se, neobsahuje-li výslovného omezení, jak na potraviny, tak i na krmiva. Okolnost v tomto ohledu na důkaz viny obžalovaného v rozsudku uváděná nemohla by tedy stačiti k důkazu v rozsudku zamýšlenému, že obžalovaný jakožto překupník hospodářský zbytečně vsouval se mezi producenta a spotřebitele. Zhola nesprávný je arci náhled obžalovaného, že přečinů dle § 23 cís. nař. mohou se dopustiti jen osoby nemající povolení dle § 10 a že naopak, kdo povolení takové má, nemůže již býti způsobilým subjektem přečinů dle § 23. Sankce na přestoupení zákazů § 10 je vyslovena již v § 11, § 23 pak zcela nezávisle na ustanoveních těch praví, že se přečinů v něm upravených dopouští, kdo skutečně tu kterou ze skutkových podstat tam uvedených, ať je tedy obchodníkem čili nic.